

**PORADNIK UNESCO
DO NAUCZANIA PRZEDMIOTÓW
PRZYRODNICZYCH**

Tłumaczył
CZESŁAW KUPISIEWICZ

WARSZAWA 1960
PAŃSTWOWE ZAKŁADY WYDAWNICTW SZKOLNYCH

Tytuł oryginału:
MANUEL DE L'UNESCO POUR L'ENSEIGNEMENT DES SCIENCES

Redaktor
F. Łuczyński

Redaktor techniczny
T. Wojdowski

PAŃSTWOWE ZAKŁADY WYDAWNICTW SZKOLNYCH
WARSZAWA 1960

Wydanie pierwsze. Nakład 16 000 + 230 egz. Arkuszy druk. 21,25,
wyd. 23,54. Papier 70x100 cm, 70 g, kl. V z fabryki we Włocławku
Oddano do składania 29 XII 1959 r. Podpisano do druku 5 VII 1960 r.
Druk ukończono w lipcu 1960 r. Zamówienie nr 2158/1080 K-9
Cena zł 21,60

ZAKŁADY GRAFICZNE PZWS W BYDGOSZCZY
UL. JAGIELLOŃSKA 1

SPIS RZECZY

Wstęp	5
Rozdział I Uwagi na temat nauczania przyrody na stopniu elementarnym	19
Rozdział II Jak sporządzić samemu niektóre przyrządy do użytku ogólnego	43
Rozdział III Doświadczenia i materiały do nauki o roślinach	57
Rozdział IV Doświadczenia i materiały do nauki o zwierzętach	78
Rozdział V Doświadczenia i materiały do nauki o skałach, glebach, minerałach i skamielinach	89
Rozdział VI Doświadczenia i materiały do nauki astronomii	100
Rozdział VII Doświadczenia i materiały do badania powietrza i ciśnienia atmosferycznego	114
Rozdział VIII Doświadczenia i materiały do nauki meteorologii	138
Rozdział IX Doświadczenia i materiały do nauki o wodzie	151
Rozdział X Doświadczenia i materiały do nauki o maszynach	173
Rozdział XI Doświadczenia i materiały do nauki o siłach i bezwładności	184
Rozdział XII Doświadczenia i materiały do nauki o głosie	195
Rozdział XIII Doświadczenia i materiały do nauki o ciepłe	210
Rozdział XIV Doświadczenia i materiały do nauki o magnetyzmie	231
Rozdział XV Doświadczenia i materiały do nauki o elektryczności	242
Rozdział XVI Doświadczenia i materiały do nauki o świetle	282
Rozdział XVII Doświadczenia i materiały do nauki o ciele ludzkim	304
Rozdział XVIII Kilka rad i wskazówek dla nauczycieli	312
Dodatek. A. Wielkości fizyczne oraz ich jednostki	328
B. Gwiazdy i planety	329
C. Tabela pierwiastków	331
D. Skały i minerały	333
E. Tabela gęstości	335
F. Stałe termiczne	336
G. Wilgotność względna	338
H. Alfabet grecki	339

Red. dokumentu – *Tadeusz M. Molenda*, 2014
Pracownia Dydaktyki Fizyki i Astronomii, Uniwersytet Szczeciński

OD WYDAWNICTWA

Poradnik Unesco do nauczania przedmiotów przyrodniczych jest tłumaczeniem pracy w języku francuskim pt. *Manuel de l'Unesco pour l'enseignement des sciences* wydanej w r. 1957 przez Organizację Narodów Zjednoczonych do spraw wychowania, nauki i kultury. Organizacja ta znana powszechnie jako Unesco (United Nations Educational Scientific and Cultural Organisation), do której należy 81 państw (od 2011 UNESCO zrzesza 194 państwa – przyp. red.), została powołana w r. 1945 i wchodzi w skład ONZ.

Poradnik, poza uwagami o charakterze ogólnym, w których pokrótce omówiono cele nauczania przedmiotów przyrodniczych (nauki o przyrodzie) oraz metodę nauczania, zawiera opisy budowy najprostszymi środkami ponad 400 przyrządów i różnego rodzaju innych pomocy naukowych.

Praca ta, która osiągnęła szereg wydań i została przetłumaczona na kilka języków, przedstawia dużą wartość także i dla polskich nauczycieli. Szczególnie cenna jest dla nas zawierająca się w niej inspiracja do samodzielnego wykonywania przez uczniów prostych pomocy naukowych, inspiracja cenna nie tylko ze względu na wciąż jeszcze niedostateczne zaopatrzenie szkół w pomoce niezbędne do pogładowego nauczania, ale także, a nawet przede wszystkim – z uwagi na wartości dydaktyczne i wychowawcze, które znajdują w niej wyraz.